

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Att: Ulf Olovsson
Via e-post:
fi.remissvar@regeringskansliet.se
ulf.olvsson@regeringskansliet.se

Stockholm
2021-03-26

Ert dnr
Fi2021/01206

Vårt dnr
2021/040

Remissvar angående förslag till Nedstängningsstöd

Näringslivets Regelnämnd NNR har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Bakgrund

I promemorian föreslås att ett nedstängningsstöd i form av ett förstärkt omställningsstöd införs för det fall regeringen beslutar om tillfälliga nedstängningar och förbud för att förhindra spridningen av sjukdomen covid-19. Nedstängningsstödet får i huvudsak samma reglering som gäller enligt befintliga förordningar om omställningsstöd, främst förordning (2021:194) om omställningsstöd till vissa särskilt drabbade företag som gäller för perioden juni–juli 2020. Nedstängningsstödet är mer förmånligt och ersättning kan ges med upp till 100 procent av de fasta kostnaderna.

För att vara berättigat till ersättning krävs att företaget varit förhindrad att bedriva verksamhet till följd av föreskrifter om förbud eller nedstängning som regeringen meddelat och som ska underställas riksdagen eller motsvarande beslut om nedstängning som länsstyrelsen beslutat i enskilda fall. Rätt till stöd förutsätter att företagets nettoomsättning för stödperioden minskat med minst 25 procent i förhållande till omsättningen för referensperioden på grund av att företaget varit förhindrat att bedriva sin verksamhet till följd av nedstängning. Löner kommer att utgöra en fast kostnad till skillnad från tidigare omställningsstöd.

Samordning av stödsystemen med anledning av covid-19

Enligt promemorian gäller det aktuella nedstängningsstödet företag som inte kan bedriva sin verksamhet i samma omfattning som tidigare till följd av föreskrifter om förbud eller nedstängning som regeringen meddelat och som ska underställas riksdagen, eller motsvarande

beslut om nedstängning som länsstyrelsen beslutat om i enskilda fall. I promemorian (sidan 15) förklaras skrivningen på följande sätt: *”Syftet är inte att alla åtgärder vidtagna med grund i covid-19-lagen ska omfattas av nedstängningsstödet utan att endast de mest ingripande besluten ska ge rätt till nedstängningsstöd.”* NNR uppfattar att detta ska tolkas som att enbart fullständig nedstängning kvalificerar för nedstängningsstöd.

NNR menar att beslut i detta sammanhang kan vara ingripande i företagets verksamheter på olika sätt. Allvaret i ingripandet kan mätas på olika sätt men det mått som spelar störst roll för företagen själva är överlevnadsförmågan och där är omsättningsminskningar en mycket god indikator. Omsättningsminskningar på 25 procent eller mer ska alltså kompenseras genom nedstängningsstödet. NNR har dock uppfattat att omsättningsminskningar som följd av pandemin inte kommer att kompenseras om de inte har ett direkt samband med en fullständig nedstängning. Begränsningar i öppettider (exempelvis restauranger som tvingas stänga kl 20.00) ska tydligen inte betraktas som en nedstängning, oavsett hur stor omsättningsminskning det medför.

Finansdepartementet skriver angående denna problematik att företag som inte kvalificerar sig för nedstängningsstöd kan söka andra typer av stöd. NNR menar att med flera olika parallella stöd för att kompensera företagen för ekonomiska effekter av pandemin behöver ett övergripande ansvar tas av Finansdepartementet för att minimera antalet luckor i det totala stödsystemet. NNR saknar en övergripande beskrivning i promemorian av hur de olika stödformerna är tänkta att fungera tillsammans.

Ett exempel på samverkan mellan stödformerna är stöd till företag som drabbas indirekt av en nedstängning. Av promemorian sidan 16 framgår: *”Det krävs även att företaget rent faktiskt har blivit föremål för en nedstängning genom en föreskrift från regeringen. En indirekt påverkan på ett företag på grund av ett annat företags stängts ned är därmed inte tillräckligt för att kvalificera för nedstängningsstödet.”* Det finns ett stort antal företag i Sverige som levererar varor eller tjänster till enbart en typ av företagskunder (exempelvis restaurangbranschen). Om exempelvis samtliga företagskunder i restaurangbranschen tvingas stänga ned drabbas dessa leverantörer ofta i samma omfattning. Om sådana leverantörer skulle slås ut kan de företag som faktiskt får nedstängningsstöd få en långsammare återhämtning då nya leverantörer behöver växa fram. Nedstängningsstödet riskerar då att bli mindre effektivt i att uppnå sitt syfte, än det hade kunnat vara om även indirekt drabbade företag hade kunnat få ett likvärdigt förstärkt stöd. Denna problematik behöver tas upp och adresseras i promemorian.

Samordning mellan myndigheter

Det aktuella stödet ska hanteras av Skatteverket. Stödsystemen med anledning av Covid-19 pandemin har så här långt hanterats av olika myndigheter. NNR frågar sig vilka åtgärder Finansdepartementet har vidtagit för att säkerställa att erfarenheter från hanteringen av stödsystemen kommer övriga myndigheter till del. NNR menar att det kan finnas fördelar med att samla hanteringen av de olika stödsystemen på en myndighet, för att uppnå snabbast möjliga, effektivaste och mest likvärdiga handläggning. Om det uppstår resursbrist vid en sådan samlad hantering kan detta motverkas genom att andra myndigheter lånar ut sin personal, till exempelvis Skatteverket.

Referensperioder

NNR noterar att referensperioderna vid fastställande av omsättningsminskningar enbart kan utgöras av månader under år 2019. Begränsningen av referensperioder till ett visst år kan

fungera väl för företag som har haft en stabil omsättning på årsbasis. Företag som av olika skäl haft en ovanligt låg omsättning år 2019, exempelvis p.g.a. väderfaktorer, kunders beteendevängningar, marknadsbrister för insatsvaror etc. kan inte erhålla full kompensation för den omsättning de skulle ha haft utan pandemin. Även företag som var i en uppstartsfas eller i en expansionsfas under år 2019 har svårt att få full kompensation. Omfattningen av denna problematik behöver tas upp och adresseras i promemorian. En lösning på problemet skulle kunna vara att medge undantag från huvudregeln med referensmånader under 2019, för de företag som kan argumentera för en alternativ referensmånad. Detta regleringsalternativ behöver tas upp och konsekvensbeskrivas i promemorian.

Periodicitet

NNR uppfattar att kravet på månadsvis nedgång i omsättning med minst 25 procent jämfört med en referensmånad kan skapa problem vid kortare nedstängningar. Om en nedstängning exempelvis skulle pågå under två veckor en viss månad krävs en omsättningsminskning på minst 50 procent under denna tid för att kravet ska uppfyllas. Samma problem kan uppstå om en nedstängning på fyra veckor fördelar sig jämnt över två månader. NNR saknar en beskrivning av denna problematik i promemorian.

Rådighetsinskränkning generell

Betydelsen av de brister i promemorians konsekvensbeskrivningar som NNR noterat understryks vid beaktande av fastighetsägares grundlagsstadgade skydd för rådighetsinskränkning av fast egendom. Vid intrång i det grundlagsskyddade egendomsskyddet i RF 2:15 (vilket exempelvis uppstår när en galleria stängs för allmänheten med hänvisning till pandemin) är det av särskild vikt att samtliga nödvändiga överväganden har gjorts när det gäller utformandet av den ekonomiska kompensationen till företagen. NNR efterfrågar också att grundlagsaspekten på förslaget tas upp och konsekvensutreds.

Slutsats

NNR finner att underlaget behöver kompletteras på flera punkter.

Näringslivets Regelnämnd NNR

August Liljeqvist